

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

Vndecim priores pandectarum libri hîc explicantur

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

De officio pretoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95903](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95903)

liberis hoib' hnt. nec mireris: qz etiā ab ignoante qñq; liquid
 gerit validū. v. j. de ver. ob. l. i. ita stipulatus fuerit hāc summa.
 a fin' p'dicta dicitur est q' barbari? p'phipp' sit fact' ingenu' z
 nō libertin'. v. j. de na. rest. l. qñ. ff. ob. C. de suis eppoz. l. mo.
 ne. q' ibi dicitur hie statuti. vñ rōne mera delicti nemo liberta
 te meretur: sed cā bene pōt mereri p' p'positū legalē vt. s. de ori.
 tu. l. h. q' p'pote cū p'p'p'. nā faciens i publico qd' vñle est mere
 tur p'miam. de here. insti. l. testamētō dñi. j. ad fil. l. q' in graui.
 s. h. qz. cōclūde ergo cū qd. q' barbari? sit effect' ingenu' iuris
 hōie d' iplo infāti sue creatiois. ¶ Sed q' gl. opponit de ver.
 bo seruitutē z de xbo q'diu latui. l. seruit'. l. rñ. q' litera loqui
 tur inspecto rigore sed inspecta eqtate est sec' vt postea d't. nā il
 la f'a si sciuisset libere effectū nūhil ad p'positū nō ēēt factus
 liber. h'ic non p'fert ad p'positū cōparatio p' aduerbiū magis de
 p'p'o z impatore. h'ic q' gl. si ingenuus: ergo non cessandus a
 p'tura. Rñ illud non legitur: q' multi ingenui cassati est: cāz il
 le cassat q' cōtūctus. ¶ h'ic q' gl. oppo. q' nulla lex iustus sp'at
 vel foat. j. de ne. ge. l. i. iue hereditaria. sō. h'ic nō pertine merito
 sed merito officij nō gra. h'ic q' gl. j. de in ius vo. l. sed si h'ac. q'
 p'fōsi sed ibi p'riuatā vtilitas h'ic publica. h'ic q' gl. C. de lib. cā.
 l. nō mutata. C. q' mil. nō p'f. l. super seruit'. z p' illas leges z d'ar.
 fil. Alber. d. cre. de. h'ic. l. y. z. Ray. tenet q' h'ic sed ibi offm' fuit
 dictū impob' z licite. v. l. herēnias. de decu. h'ic vero licite.
 h'ic hōie ipale in offō p'teare: q' est de officijs sup'p'mis cū p'ter
 totū habeat p'tatē. l. cōdēde. insti. de iure natn. s. p'ter totū. sicut
 dicit' in epistol. in aut. d' san. epi. s. sed h'oc quidē. a sic videt'
 q' a suis emulis d'ensata. sicut barbarus fuisse aliam p'te
 in minor' officio nō a p'p'o romano vel p'ncipe nō haberet liber
 tatem nec verā iurisdictionē radicata nec gesta valent vt ex p'
 dictis apparet. si autē vñlo tenere cōmāne opinionē: q' bar
 bari? nō habere verā p'turā nec libertatē: quod vna que
 f'io nō solatur in l'ra. q' gesta valeant. Et sic est repene egerit
 tū p'teare sine p'tura sicut multi funt in qñ possessione iurium
 s' illa iura eis non p'petant. Et p' h'oc facit q' l'ra vñ conigere
 dicit' p'p'ōnq'. h'ic q' loquit' conditionaliter. si l'ra scilicet. z a ar.
 s'io sentia sumpto q' illa conditionaliter. est si ignoant: z illa
 opo. plamoz est q' sic barbarus insignia habuit sine dignitate.
 nā insignia differant a dignitate. off. p'cōsu. l. j. factum dicitur
 ab ordine. de actio. z ob. l. obligationū substatu. s' vber. ¶ Et
 no. q' material. n'ra. habet locū i his q' h'nt rōne publici officij nō
 in alijs. extra de cōf. c. cū dilect'. s' in Zan. z i his q' tāgūt ius
 alioz nō solius facientis vel patientis. extra de p'cu cōlūant per
 Zan. ¶ Illud est no. q' p'io eo qui in possess. iurisdictionis ordi
 nariē inuenit p'rius iurē h'ic h'ic? natural' iurē nō possit
 de off. dele. cū iure p' Zan. z c. cū sup' p' eundē. arg. q' nemo
 p'sumit officialis nū p'bet. l. p'hibitu. C. de iure fili. l. h'z. vide
 l'p. C. vbi cā sta. l. j. ¶ Et not. q' leg' loquit' de eo q' non debuit
 admitti ad officij: nō admittus est. S'z quid ecōtra si nō admitt'
 fuit: sed tñ debuit admitti. vide de reli. do. cū venerabilis. per
 Zan. de iud. c. h. a. vide in spe. de secūdo decrē. s. vidēdū. vers.
 qd' si elect'. z ad qd' no. in spe. de cens. s. nūc vidē. ver. pone. s.
 Apparet ex his hōie. l. intellec' q' vtilitas etiā multiplici adā
 p'teare: sed h'ic iurē l'ra ad huc pōt ad infinita p'cedere quia
 intellec' p'ringit vñ ad celum. ¶ Anū nō omittit q' l'p'n.
 dicit h'ic q' d. h. C. de sentē. z inter. om. iud. nō h'z locū in seruo:
 quib' nō x'f' publica vtilitas cū sit factū singulariter. nam male
 loquitur: q' iurisdictione est iuris publici in vniuersali z singulari
 qñ in quolibet suo singulari a publi. co fonte auctoritate z vtili
 litate p'cedit. s. de iur. j. l. j. publici. z iō etiā in seruo ibi lo
 quit'. h'ic scias q' h'ic d'z vel notat' s'nt depositi tñ gesta non
 repellant. nā nūm' q' barbari? q'diu latuit eius q'ntas stetit
 in p'tura q'ntate dicit fuit p'p'ea remot' vel d'f'ct' null' s' in
 varios intelctus nō act' retro egerit' sunt efficaces. facit q'
 no. j. de infā. l. furti. s. j. p. de opis lib. l. hoc demū. z extra
 de vel. no. c. sicut z est s'nt: q' infā s' cācellatū p'bat obliga
 tione de p'terito: q' fuit. sed non de p'nti q' nō est vt. l. fullo. z vel
 f'arimatoz. j. d'ur. z est rō: q' p'riatio includit habitū cū effectu
 de p'terito: q' excludit habitum de futuro. z iō d' nūm' q' cō
 summata debito tpe valent: cā em tpa inspicienda sunt q' acti
 bus insunt. l. leg' actib' dant. alia vero tpa tan q' impertinentia
 non carantur. s. q' nūm'. z l. h' si cōditio. s. solumus. de here.
 insti. l. fact' de conditio. z demon. l. intercidit. Et vt sp'ari. per
 oppositionē rituali in vñ distinctionis fontē colligant. d'ic q'
 aut quis p'romouet a p'ncipe vel quasi. vñ a populo q' in sua
 vñte libertate vt romanus z gall cas' b. z tūc aut p'p'o nota. z
 omnia valent quia p'p'ius motus oēm obreptionē excludit.
 vt in. c. h' motu p'p'o de p'eben. l. i. vñ aut ad supplicacionē al
 ternus z tunc aut quoad fauorē aliozū multozū vel resp'ablice
 vt in balneis z statuti. z valēt oia nō q' ipse fecerit q' iudic' q'
 est h' q' fecerit p'ncipes q' auctoritatē dedit ei. C. de ver. i. enu.
 l. j. s' omnia p'ncipem dico fecisse p'missus non formaliter
 sicut deus permittit tamē deus non facit. aut loquimur quoad

fauorē obreptionis z tūc quantum est in se ipse nō meref honorem
 s' pudorē. nā i sup'p'mis dignitatib' nō h' inferiorib' retractare
 vt hic. aut p'motio sic ab inferiorē a p'ncipe z tūc sic p'or d'f'ctus
 qui. aut em cōf'erētis deficit potētia z auctoritas: z tūc nō v'z
 q' d'f'ctū fundamētū. z q' d' ex eo sequit' ē nullū vt. d. l. actua.
 C. d' n'ierar' s' z actua. l. i. qñ. nā illa. l. v'ra p'cedit cassando
 q' d' fit ab eo q' d' facit v'surpat. ar. ad h. C. d' testā. cōsulta d'i
 ualia i h'ic. Et hoc rōne natural' z civil' q' nō h'z radicē nec fun
 damētū. vt dicit' ē ad h. C. de sacrosan. eccl. decernim'. z. l. natu
 rali. s. j. d' p'ir. tut. z. l. q' neq' de reb' eozū. Aut collatoris adest
 potētia z auctoritas sed suscipiens nō adest capacitas. z tunc
 aut defect' q' iure civil' nō p't sup'pleri. vt q' est infans iste p'mo
 r' ad administracione civilis officij z collatio seu p'f'ctio iplo ino
 re nō v'z vt no. Zan. e'f' de referi. scilicet. h'ic ob. q' qñq' infan
 tes sunt reges z dñi: q' istud ē verū in dño naturali. q' nū. q. j. c.
 si aut p't sup'pleri d'f'ct' de iure civil' i. d' defect' p' p'nderi z tunc
 aut ē rite p'cessus z oia valēt p'pter auctoritatē superioris. vt no.
 in. l. h. C. qñ p'no. nō ē necel. aut nō est rite p'cessus. z tūc nihil v'z.
 vt in. c. h' de elec. l. v' Ant in collatorē p'tas. z in suscipiēte rep'f'
 iuris capacitas nō h' ē al' accidētalis defectus. puta crimino
 sitas tūc aut collator p'fert iure suo aut mādato alieno. p'rio
 casu v'z collatio dignitatis z officij vt in aut. q'no op'z ep'f. s. si
 q' aut talis. Sed o casu aut facit q' vel p'ter forma mādātū z nō
 h' v'z: q' tūc d'f'ctū substantiale mōi z forme solēntas d' elec. c.
 cū i veteri. de l. h. qñ q'dā. z. l. c. p'f. s. rogo. aut serua' mādātū
 hois z tūc v'z ē q' in iure sit nō sit error ex p'p'is. de exco. tu. l.
 q' testamēto. ¶ Et no. q' recte factū v'f' q' opt. hōim g'iali cres. a.
 d' h' q' d' actū vt h. l. qñ opinio p'cedit actū factū facit qd' no. j.
 de test. l. cū lege. s' si tenerariū factū p'cedit famā non p'ualebit
 postea occasio famē: q' famā p' titulo nō h'z canonica iurisdic
 tio vt in. c. j. extra d' re. in. l. v. factū qd' no. Ja. de bel. C. de sen.
 terio. l. h. in sua ois. vbi q' quādā ponit distinctionē quam do.
 Ray. de for. recolēde memorie sup' p'les sic notabiliter ait sic d'v
 cōs. l. circa errorē cōm' d'f'f'guē: q' aut error cōis p'f'ctū electio
 nē seu collationē dignitatis vel officij z tūc an valeat electio z
 collatio z p'bet cōis error. z valēt acta z gesta: q' leg' tollit oēm
 defectum vt hac. l. Barbari? z. l. h. C. de sente. canonizata. iñ. q.
 vñ. c. tria. s' alit' p' publice e'g'cōcato extra d' re. ind. c. ad p'badū.
 aut error cōis sup'p'net post electionē seu collationē. z tūc nō
 h'it operat' q' i'gressus fuit vitiosus z error nō p'habilis: q' ve
 ritas debuit inq'ri. vñ l. nō sup'plet defectū. ar. s. d' in om. i. l. h' b
 p' errorē. z de in. l. h. in p'nc. z. l. h' q' ex aliena. z de interlo. actio.
 l. de etate. s. de. Et tūc cessat h'ec. l. barbari? cū si. ar. j. de iur. z fa
 cti ign. l. nec sup'ina. ¶ Sed hōo d'f'f'guē si q' d' an teneant
 acta z gesta p' non iure electū. die aut in electione est clausula q'
 retractat' e'g'p'le q' d' fuerit aliter secutū. aut nō. h'ic casu nō
 tenēt acta per eū per dictā. l. in h'is. p' l. actuarios. z p' auz h'z.
 causa. C. de sacrosan. ecclie. Sed casu aut est peccatō in forma
 electionis vt q' in ea nō est solēntas obseruata z tunc aut ele
 ctioz' p'p'et' ius a lege z sic suo iure. aut ab hoie z sic alieno.
 h'ic casu tenent acta z gesta si null' ab iustio e'g'itit' d'ictoz' c
 als' secus vt. d. l. p. s. h' j. de decu. z in aut. q'no op'z ep'f. s. h' qd'
 autem z extra de causa pos. c. cum olim. z de p'eben. c. dilectus.
 Secundo casu nō valent acta p' eum: q' electio seu collatio non
 habuit radicē nec fundamētū. arg. d. l. actuarios. z. C. si non
 compe. ind. per totū z extra de hereti. c. fraternitatis. ratio ino
 ter casus p'dictos h'ic no. ex h'is q' not. h'ic. C. de contrahēda
 emp. d. l. si aut peccatur i materia. puta q' nulla facta est electio.
 q' electozibus nullus competit ius eligēdi: tunc error commu
 nis nil operat' nec tenēt acta p' illū. vt. d. l. herennias. C. d' sacro
 san. eccl. l. decernimus. z. j. de re. eoz. l. qui neq'. cum si. z hoc not.
 Zan. extra de electio. c. h. z. c. q' sicut aut est peccatū in acciden
 ti puta q' electio est facta p' pecuniam z sic simoniacā. z tūc d'v
 s' cunct quidā q' error cōis nihil operat' z acta nō nocent: q' talis
 electio p'cessit a radice anaritie q' est mater oim' maloz: vt pro
 bas in aut. vt iudicis sine quoquo suffi. s. quanta. C. d' ep'i. z cle.
 si quēquā. z in aut. q'no op'z ep'os. s. z h'ic. de san. ep'f. s. p'oub'.
 h'ic facit. C. de leg. l. nō dubiū. z. l. actuarios. nec ob. h'ec l. baba
 ri? q' electio nō fuit h'ic t'p'is facta vt h'ic no. nec vitiosa q' p'ze
 cessit error: cōis vt h'ic d'v. alij d'nt electio p'dicta habuit radicē
 z fundamētū. z valēt acta z gesta vt no. Ja. j. q. cito. z ois. Zan.
 no. hōo d' q' si talis electio fuit cōfirmata p' superiorē z crimē oc
 cultū q' tūc valēt acta z gesta. cū ex p'firmatōe potēstatē recipiat
 administrator. extra de elec. c. t'ramissa. vt ipse v'f' notare in. d. c.
 vlt. z. c. q' sicut. z allegat. j. qd' sal. in. autho. l. j. s' idē p'p'ōnq'. s'z
 nō facit q' ibi p'tor decreuit se ratū habiturū g'ntū cū illo falso
 tutore qd' plūs operat' q' simplex confirmatio. h'ic allegat. j.
 de mīno. l. ait p'tor. s' p'mittitur. sed non facit: q' ibi adminis
 trator legitimus. h'ic allegat. j. de decu. l. p. s. h'ic. sed nō facit q'
 ibi electio facta rite. s' non recte. h'ic autē nō rite. differunt
 enim h'ec verba vt no. j. de inoff. test. l. h. z. j. de cōtra. l. nō puta
 uit. s' nō quēntis. p'ima opt. tenent legitē. z Jaco. de belopinio
 g. iij

¶ Sulo
 lo. z ibidē
 vide bart.
 z adde eū
 dē bart. in
 rub. C. d' si
 de instru.
 per. char.
 h'ic. ingra
 hoc q'ro. z
 in cōs. in
 cip. mox
 tuo tabel
 lionē.
 ¶ Galit
 loquit'
 do. Bart.
 fin' sua rō
 p'za: q' a
 forte tunc
 populus
 gallic' e'
 rat' libere
 tare.
 ¶ Baldo
 rum. adde
 Jo. an. ne
 in. c. auari
 tie. d' elect.
 in v. in fi.
 colū. z qd'
 ibi dicitur
 in apostil.

Prima Baldi super Digesto veteri.

San. tenet canonice. aut est pcrum in qualitate puta in persona electi...

- 12 ibi. vid. to an. and. in noue. r. q. ibi dicit in apost. b. Btius ber. Aide plentus in li. qui iscri bit de pta te ecclesia stica. c. Fratus. fa cit q. h. p. fel. in. c. co sulut. in. si na. vj. col. de offi. de lega. d. Altru tis. vñ vir tus lauda ta crescit. Quid? in li. d. poto. Excitat audito: sta diu lauda taq. virt? crescit r. mcluz glo ria calcar ta hic pul chra dicta r. plenaphi losophie.

Actum legitime et superuenienti casum non retractatur. Sama facit aliquem dignum presant.

Barbari philippus. Dicitur in tres partes. Prio ponit thema. Secdo ex eo elidunt tres qones...

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss.

